

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 5 frt. Fél évre 2 frt 50 kr. Negyed évre 1 frt 25 kr.
Egyes szám ára: 10 krajczár.
Előfizetni csupán a kiadóhivatalban lehet B.-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
A lap szellemi részére s a Nyílt-térre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések
Árszabály szerint számítanak. — Nagyobb és többeszer
hirdetések jutányosan eszközöltnék.
Bélyeg minden egyes beiktatásnál külön 30 kr.
Nyílttér petis sora: 20 kr.

A szabadelvű párt szervezése.

(A—d.) A meghívó, melyben vármegyénk szabadelvű közönsége a párt szervezése érdekében e hó 16-án a vármegyeház nagytermében tartandó pártgyűlésre hivatik meg, néhány sorból áll, de e néhány sor egész programot rejt magában.

Arról van szó, hogy Nógrád vármegyében is szilárd szervezetet nyerjen a szabadelvű párt. Egy régen érzett szükségnek és óhajnak lesz ezzel elég téve, de egyúttal egy mulasztás is ültetik majd helyre, mert e szervezkedés létesítésére már korábban is meg volt a mód, meg volt az alkalom; hiba, hogy eddig meg nem történt.

Ma már minden elfogulatlanul ítélő előtt tisztán áll az, hogy állami életünk nagy alkotásaiban, annak előre vitelében hervedatlan érdemei vannak a szabadelvű pártnak, e pártnak, melytől már megalakulása idején s attól kezdve mind e mai napig, még a czim viselhetőségének jogosultságát is megtagadni igyekeztek. Ámde sikertelenül. Mert elvégre is, ha talán doctrinár-szempontból a czimet kifogásolni is lehet, a pártnak mindenkor szereplése és magatartása, melyet nehéz és válságos időkben elveikhez híven tanusított, a vezetése mellett létesített alkotások s nemzeti intézmények kétségtelenül beigazolták nemcsak azt, hogy e párt fentartása hazánk érdekében a legszorosabb kapcsolatban áll, ha-

nem azt is, hogy államiságunkat a nemzeti és valóban szabadelvű irány következetes fentartása mellett tovább fejleszteni e párt képes. A politikai élet nem fektet súlyt a doctrinár-szólamokra, hanem a sikerre néz s az után indul. Már pedig ez a siker elvitáztatlanul meg van, ez a siker el nem tagadható, bármit mondtak legyen, bármit hangoztattanak is az ellenzéki pártok.

A sikereket egyenként felsorolni nem szándékozunk, de erre — lapunk szűkebb keretében — térünk sincs. Egyre azonban mégis reá kell utalnunk, e párt legnagyobb alkotására: a házasságra vonatkozó törvényekre, melyeket valódi szabadelvű szellem leng át s melyek e jellegük mellett a nemzeti eszmének erős-bódéséhez, megszilárdulásához — a mire oly annyira szükségünk van — vezetnek el s annak diadalát jelentik az egész vonalon. Annak a pártnak életgyökerei, mely ily alkotásokat teremt, a nemzet szívéből táplálkoznak s ép azért el sem fogyadhatnak.

Mély politikai bölcsességre vall, hogy a sikereket által-elalattatni nem engedi magát, sőt e sikereket még elevenebb, még erőteljesebb tevékenységre sarkalják, actióra, szervezkedésre ösztönzik ott is, a hol eddig ennek hiányában volt. S ez nagyon jól van így. Szóval, tettel kell megmutatni, igazolni mindenkor és mindenütt, hogy e párt nem szunnyad, hanem ébren van s magát arról az ösvényről, melyet kezdettől fogva vallott, s mely

állami életünkre üdvösnek és hasznosnak bizonyult, elterelni, leszorítani nem engedi, s aggódó szemmel örködik azon üdvös alkotások fentartása fölött, melyeket elvű tevékenysége a nemzet életébe beillesztett.

A párt tisztában van azzal, hogy éberségére, ha valaha, úgy épen most van szükség, most, midőn az ellenzék áldatlan harcra, sikertelen s meddő küzdelembe akarja behajítani a nemzetet. De tisztában van azzal is, hogy a nemzet itélőszéke elé úgy állhat oda bátran s önérttel mindenkor, ha a reá nehezedő felelősség parancsainak engedve, szilárdan kitart, s az általa vallott s hirdetett elveket a nemzet minden rétegeibe elhinti s annak fiait zászlaja köré gyűjti.

A zászlóbontás s ennek folyamánaként a szervezkedés nagyon helyén való vármegyénkben is. Örömmel üdvözöljük azt s csak elismeréssel adózunk azoknak, a kik a kezdeményező lépést megtették. Van itt is sok, a mi lappang s hamu alatt s lángba kicsapni kész. A vármegyét nyugtalanítani kezdő kérdések egészséges megoldása függ attól, hogy a szabadelvű párt szilárd szervezetet nyerjen. És mi hiszünk s reméljük, hogy a híró szót megérti majd mindenki, a ki a párt tagjának vallja magát s tömegesen fog megjelenni a pártgyűlésen, hogy a párt nevéhez fűződő eszméknek, elveknek fentartását, diadalra jutását támogatásával elősegíteni igyekezzék.

Ott lesz bizonyára az új főispán is. Ó,

TÁRCZA.

Hívó dal.

A tavaszkor hullott már le
Kis rózsafád levele.
Nemes szíved fájdalommal,
Bűbánnal lett tele.

A tavaszkor röpült már el
Kalkitkámból a madár.
Az én szívem tavasz óta
Vigasztalást nem talál.

Nincsen virág a mezőkön,
Letarolva a határ.
Térj hát vissza szép madárkám,
Az erdő is néma már.

Ha vissza jössz, a kis rózsza
Talán újra kivirul.
S az én kedves szép madárkám
Benned koblemre borul.

Hogy te többé el ne szállhass
Kis galambom, édesem,
A kalkitkád keblemben
Egy szerető szív legyen.

Luby Károly.

Bűbánatos.
(Beszély.)

A bükkösi hegyek egyik kies völgyét bő vizű patak futja át. A patak völgye tág, sok falu benne s mindnyájának nagy és termékeny a

határa. A patak mentében malom, nem csoda hát, ha egész éven át örülhet, kivéve a nagy ünnepeket, a mikor Isten dicsőségére pihenőt tart az öröltő és őrlő.

A malom jó karban van. Kezdetleges, az igaz, de erős. A malomtól nem messze a molnár jó módra valló háza. Lelkes uram gondos, takarékos és szerencsés; felesége ügyes gazdasszony, gyermekük csak egy van: a Böske leány. Az emberek tisztelik, ő meg az embereket. Malmi, gazdasági cselédei között, mindig akadhatni olyanokra, kiknek se apjuk, se anyjuk, kiknek gyámolítója és kenyérre van szükségük. Meg is látszik szíve munkája. Áldja is az Isten érte.

Mostanság legjobb cselédje Szombat András. Apró gyerek korában az úton találta szombat napján, szent András havában, hát csak lett a gyerekből Szombat András. Sugár a termete, egyenes az eszejárása, az orczája meg olyan kifejezésű, mintha nem is holmi szedte-vette paraszt, hanem urinép vére volna. A szeme, mint a parázs, úgy villog. Belevillanthatott már Böske szívébe, hej nem egyszer...

Csinos leánynak mért ne lehetne a szeretője helyre legény? Lelkes uram, még a hogy úgy, eltűri ezt az állapotot, de Lelkesné asszonyom nem. Nagyon hiú ő kegyelme, azt tartja: „Jöttment legyen haládatos, de Böskenket nem neki tartogatjuk; gazdag emberé lesz az, Bogyó Ferkéé.”

De ki tehet róla, hogy Bogyó Ferkét a gondviselés nem áldotta meg azokkal a külső- és belső tulajdonságokkal, a mikkel Szombat Andrást — mondhatni — agyontetézte. Meg ki te-

het róla, hogy a leányok két vagy több legény közül csak egyet szeretnek igazán s a többi csak amúgy. Kintunt nem egyszer, hogy Böske Andrást szereti igazán és Ferkét amúgy.

András szerette Bösket nagyon, de nehogy felbőszítse hiú anyját, sokszor nem hederített Böskeire. Ez pedig annál rosszabb vagy jobb volt reá nézve, a hogy vesszük. Mert ha az iránt közönyködik az ember, ki szereti, az még lángolóbban szereti, ha csak a mások gyűlölsége nem oltja ezt a lángot. Böske szíve lángolt Andrástért, oltották azt Lelkes uram, Lelkesné asszonyom, no meg Bogyó is, a ki ugyan nem volt valami ügyes legény, de a csavart utakhoz értett.

Szegény András! szegény András! mi lesz belőled? sóhajtott fel Szombat nem egyszer, mikor egyedül volt a malomban. Besoroztak, messzire visznek, ki tudja, visszatér-e. Sokáig ott leszek, ezt a jó Böske teremtet egészen elpartoltatják tőlem. Rossz csillagzat alatt születtem. Árvának teremtett az Isten, olyan-nak, kinek sem apja, sem anyja, sem mátkája nincsen.

Mennél inkább közeledett az ős, a katonák bevonulási ideje, Bösken annál inkább látszott a lelki felindulás. Ha András nem kereste fel, felkereste ő Andrást, ilyen meg olyan ürügy alatt.

— András! búcsúra csak haza vetődik abban a katonaruhában?

— Haza én! és te léssz az, a kit a legtöbbet tánczoltatok.

— Jól teszi. Máskép én mennék el kelmed után.

ki hivatásának magaslatán áll s küldetését teljesen átadta, onnan nem is hiányozhatik, s csak kiváló tapintatra s egészséges politikai érzésre vall, ha székfoglalása után a vármegye életében vezérszerepre hivatott párt szervezkedésében azonnal részt vesz, s ennek érdekében is elfoglalja az őt megillető helyet.

RUDNAY BÉLA.

Vármegyénk okt. 8-án rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyedüli tárgyat az új főispán: Rudnay Béla ur ünnepélyes beiktatására vonatkozó intézkedések képezték. Elhatározta a vármegye, hogy a beiktatási ünnepélyt holnapután, vagyis f. é. október 15-én tartja meg, erre a szomszédvármegyéknek is meghívja. Közgyűlés után Scitovszky alispán értekezletet tartott, mely alkalommal meggyőződöttünk arról, hogy vármegyénk a tradíciókhoz híven: fényesen fogja fogadni új főispánját. A magyar tradíciók ellenkezőnek a római tradíciókkal. Nálunk előlegezik az ünnepélyeket és bizalomnyilvánításokat, míg a rómaiaknál csak a berégett nagy események juttatták a római nagy államférfiakat és hőseket a triumfokhoz. Hogy a magyar vagy római szokás jobb-, helyesebb és megkülönböztetőbb-e? Ezt most kritika tárgyává nem kívánjuk tenni; nem pedig főleg azért, mert a magyar kormány csak érdemes és oly kipróbált derék férfiakat szokott helyezni valamely intézmény élére, akik a bizalmat már előlegesen is megérdemlik. Nógrádmegye közönsége nagy ünnepélyt rendez új főispánjának beiktatása alkalmából, mert Rudnayt oly férfinak ismeri, aki fiatal korától fogva a közügyeknek önzetlen bajnokja, aki alaposan ismeri a vármegyei közigazgatást, s aki tiszta és megalkuvást nem ismerő szabadelvűségénél fogva a szabadelvű törekvéseknek hű öre és végrehajtója lesz.

A vármegyei közigazgatás fája lassan-lassan hervadozik már, új rügyeket nem hajt s az államosítás nagy fejszéje alatt a majdnem 9 százados hatalmas alkotás rövid idő alatt földre terül. De hogy annak a kilencszázados

intézménynek végvonaglója és halála tisztességes és impozáns legyen, szükség van oly férfiakra, kik ennek a hosszú és példás életű intézménynek megfelelő átmenetet biztosítsanak. Ilyen férfiakhoz méltán sorozhatjuk Rudnayt is, aki tisztában van országos intézményeinkkel és a modern Magyarország követelményeivel.

Örömmel üdvözljük tehát az új főispánt, mert meg vagyunk arról is győződve, hogy gr. Degenfeld Lajos volt főispán távozása által kebleinkben okozott fájdalom Rudnay új főispánunk jeles tulajdonai által enyhíthetni és csillapulni fog.

Isten hozta őt körünkbe!

Rudnay Béla főispán úr ö. Meltóságának 1895. évi október hó 15-én megtartandó ünnepélyes bevonulása és beiktatása alkalmából az alispán által a következő Tájékoztató bocsátott ki:

1. Főispán úr s az őt kísérő küldöttségek október hó 15-ikén reggel Ipolyságról az ott rendelkezésre álló külön vonattal 7 óra 30 perczkor indulnak.

2. Dejtár vasúti állomáson főispán urat a vármegyei küldöttség élén Baintner Arnold járási főszolgabíró üdvözlí s a székhelyre kíséri.

3. Balassa-Gyarmaton megérkezve, az induló háznál a székhely község képviselő testülete üdvözlí a főispán urat, honnét a vármegye székházába vonul a menet. A menetet járási főszolgabíró fogata nyitja meg, utána következnek a vármegye lobogóit vivő huszárok, majd a főispán úr fogata s végül a küldöttségek fogatai.

4. A vármegye székházának előcsarnokában főispán urat a vármegye közönsége, élén alispánjával, fogadja s üdvözlí.

5. Reggeli 9 órakor ünnepélyes Veni Sancte, melyen a főispán úr a vármegye bizottsági tagjai által körveve részt vesz.

6. Az ünnepélyes beiktató közgyűlés kezdete 10¹/₂ órakor, melyen a főispánt üdvözlő szónoklatot a vármegye főjegyzője tartandja.

7. Tisztelő küldöttségek főispán úr által a közgyűlést követőleg fogadtatnak.

S. Délutáni 2 órakor főispáni disz-ebéd. Azon uraknak, kik a disznagyardt letenni óhajtják, a székházban fog átöltöztetéshez helyiség rendelkezésre bocsátatni. A főispáni ebédre szóló meghívók várnagtól a közgyűlésre belépésükre átvethetők.

9. Azon vendégek részére, kik még 15-ikén óhajtának Ipolyságra visszatérni, egy B.-Gyarmatról délután 5 órakor induló külön vonat fog rendelkezésre állani.

A beiktatási ünnepélyre a következő meghívó bocsátatott ki:

Vármegyénk törvényhatósági bizottsága rudnai Rudnai Béla Hontvármegye, valamint Selmecz- és Bólabánya városok főispánjának Nógrádvármegye főispánjává való ünnepélyes beiktatását f. évi és hó 15. napjának d.-e. 10¹/₂ (tíz és fél) órájára tűzven ki, van szerencsém a törvényhatósági bizottság tisztelt tagjait a fentírt napon és órában vármegyénk székháza nagytermében tartandó rendkívüli, ünnepélyes beiktató közgyűlésre meghívni.

Kelt B.-Gyarmaton, 1895. október 8.

A b.-gyarmati önk. tűzoltó-egyletről.

Tudom, hogy czikkirással nem lehet nyíltba sütni oly egyület, melyről vezérférfiak is évek óta állítják, hogy tagjainak megfoggyatkozása és a háztulajdonosok közönye miatt hatáson működésre képtelen; mindazáltal a szerkesztő felhívására készséggel elmondom véleményemet az egyület bajairól, hogy azokon lehetőleg segíthessünk.

Akik keletkezésé óta figyelemmel kísértük az ép oly szép, mint hasznos egyület működését, tudjuk, hogy fénykorát addig élte az egyület, mig nem *Schultz Lajos* volt parancsnok indítvány folytán fogat-kezelésre adta magát.

Pedig magában véve a fogat-tartás eszméje igen egészséges volt s máig is csaknem nélkülözhetetlennek tekinthető.

Mert igaz ugyan, hogy közveszély, tűz stb. esetén, a közösi törvény értelmében: az összes gyalog- és szekeres-erőt a veszély elhárítására, betudás nélkül felhasználhatja az előjáróság, — ily nagyobb városban azonban, amilyen lélekszáma- és kiterjedésénél fogva B.-Gyarmat is, — nem lehet megnyugtató a törvény még oly hasznos intézkedése sem, ha azt minden esetben célra fordítani nem lehet.

Pedig hát tagadhatlan, hogy főleg nyáron, a

én neimes házamban? Nem hordja ki magát innen, szedte-vette népe?

— Ne bántson engem senki, én sem bántok mást. Elínegetek, nevemet sem hallják, de verje meg az Isten kelmedet mind a két kezével, meg ott azt a hütelten pityergőt!...

— Te mersz átkozódni snját házamban? Gyertek csak be Gyuri, Miska vessetek ki innét ezt a csendháborítót! — És nyakánál fogva kifelé hurezolta Szombatot. Ez egyet fordul, kiragadja Bogdy kezéből a fokost s tulajdon szerszámával akkorát sújt fején, hogy elterül. Böske jajveszékelve kifut és fut szülőit keresni. Szombat is eltűnt, se hire se hama. Hiába kutatnak át zeget-zúgot. Eltűnt, nyoma veszett!...

Csak elvélve beszéltek a jó falusiak a bosszúálló Szombat Andrásról. Ilyen sehonnainak tartott emberrel a nép könnyen végez. S nincs is rosszabb sorsa senkinek, mint az ilyen sehonnainak. A míg az emberek között van, megtűrt alak, hajlékot, kenyeret kap, aztán vége.

Hát még mikor ott bolyong a bükkös-erdők mélyében és nem csap fel szegény legénynek! Kékre derült az ég boltja. Utolsó mosolyai egyikét veté a nap a völgyre s a bükkös szikláira. Szombat elkomorult lélekkel nézte a természet nyajaskodását. Böske emléke zaklatta szívét. Annak képét változó elbűbe megbetegült lelke. Láttá és szírtől-szírtre követte. Addig-addig kereste, egyszer csak megtalálta, de nem őt, hanem a halált. Űzte Böske képzelte képét, űzte a malommal átellenes szikláng, onnan lezuhant... Szörnyet halt. Szemfődetel a kődök vontak föléje, elterelte a lombhoz hulló levele.

— Azt nem teheti Lelkes uram egyetlen leánya. Kitagadának. Hogy gondolhatsz cseléd után menni. Van és lesz neked, ki után jární-keini fogsz. Ott a Bogdy Ferke. Engem elfeledsz te s mire hazatérek három év múlva, nem lesz ennek a tájéknak virága, ősz lesz az idő, ősz lesz a táj és ősz lesz az én szívemben.

— Ha kelmed nem feled el, én sem feledem. Egy fogom szeretni akkor, mint most. Fogadjuk meg egymásnak, hogy hűtelenek nem leszünk.

— Megfogadnám galambom, de tudd meg, hogy téged, mint egyetlen leányt nagyon őriznek. Féltének. Neked vagyonod van, téged gazdaghoz adnak. Édesanyád, magad is tudod, hű asszony, az nem tűri, hogy sehonnai legyen a veje. Cselédnek, elszívelnek, arra sok vagyok; neknek nem keltek, annak kevés vagyok.

— Én megvárom s ha összejutnának is, a kelmedő lesznek. Itt hagyom szülőimet, a földet, házat, malmot, pénzt és elmek kelmeddel a nagyvilágba és úgy járok napszámba, mint kelmed, csakhogy egytől kerülnék.

Andráson erőt vett a szerelem, átkarolta Bösket s amőgy csatlánsan meg-megcsókoltgatta. És így maradtak volna, ha új örömlőttő nem jő és nem lármázza tele a malmot.

Az idő már őszre járt. A kődök ranehezodtek a tájra. A madarak elszállottak új hazájukba. Az utak pocskosokká váltak. Ezzel nem sokat törődik, kinek kijár a szabadságolás, kit a három éven áptól édes remény haza szíetett. Dal annak az élete. De nem hiába mondják: végen csatlán az ostar. Szombatnál így volt ez azó szerint, még rosszabbul, mert az ő rossz

sorsának kegyetlen ostora szívét csatlantotta meg. Lelkes uram visszafogadta szolgálatába, de nem vehette hasznát.

— Majd dolgozom én gazduram, nem vagyok még elsőzokva a katonáéktól.

Lelkes uram szerette még most is Andrást, nem szólott hát ellene.

Kettőn lehet a malomban hervadást tapasztalni: Andráson és Bösken. Böske kerülte azt, a kit szeretett, de búsult miatta és szerette azt, a kit gyűlölt. Nem is lett a dolognak jó vége.

Böske egyszer egymagában búsongott a házban, kiki távol volt onnét, hazulról. Ezt kileste András és beállított hozzá, kérdőre vonni a hűtelent, a szőszátyárt.

— Így tartottad meg ígérétedet? volt az adj Isten... Azért lett-e Bogdy Ferkeé, hogy ne kelljen megtartanod, a mit szegény Szombat Andrásnak ígértél a malomban. Ha van szíved, jer velem! Nekem hamarabb ígértél örök hűséget, mint Bogdynak. Tudod-e, mit mondtál? Azt, ha összejutnának, sem fogsz mást szeretni, hogy megvárj engem és előzve velem a nagyvilágba. Jer hát, hagyj itt mindent!

Böske csak annyit tudott mondani: Azt híresztelték a faluban, hogy kelmed a háborúban esett el, hogyha fellábad seibeiből, úgyis mást hoz feleségnek. Engem kényszerítettek. Gyűlölöm az uram, kelmedet szerettem most is, de már késő.

András majdnem sobalványnyá meredt. Úgy szánta ezt a zokogó fiatal asszonyt, meg önmagát. Észre sem vette, hogy Bogdy a házba lépett.

— Hát kend mit keres itt, sehonnai — az

mezei nagy munkák idején, — mikor pedig a tüzek gyakoribbak, mint egyébkor, a gazdák lovaik- és egyéb igavonó marháikat rendszerint csak esténként tartják odahaza; nappal pedig messze künn a mezőkön, rétek- és szántóföldeken tartózkodnak, illetve dolgoznak; míg tehát őket esetleg gazdáikkal együtt onnan behozhatjuk, sokszor a pusztító elem már teljesen befejezte romboló munkáját.

Ez indokból a fogat eszméjének felvetésekor a város képviselőtestülete, mely elé a kérdés beterjesztve lőn, azt lelkesedéssel magáévá tette annál inkább, mert a város köztisztasági ügyét is üdvös összeköttetésbe lehetett hozni a fogattartással. Ily czímen a fogatok szabad idejükben 3—400 frt biztos és könnyű keresetre számíthatnak; azonkívül pedig a nagy közönség is, aránylag mérsékelt díjak mellett, igénybe vehetvén a fogatokat, azok mintegy önmagukat fenntarthatják.

A város képviselete azonban nem állott meg e ponton, de tovább is ment, hogy a jelzett üdvös cél biztosításáért. Tudjuk ugyanis, hogy midőn ruganyos kocsik beszerzése, értékesebb lovak vétele s az emellett csaknem kikerülhetlen veszteségek fedezése végett az Ö. T. E. parancsnoksága és néhány ügybuzgó választmányi tag jótállására ezer és néhány száz frt. váltó-adósságot csinált az egylet, ez adósság gyorsabb törlesztése végett, — körülbelül 5 év előtt, 300 frt évi segély lőn a városi költségvetés alapján kiutalványozva; sőt a ktszerek javítását is 8—10 év óta a város viseli.

Mindez egészen rendén van; de nem bizonyult be gyakorlatinak az a módszer, hogy a fogatok oekonomiai kezelésével is a tűzoltóegylet parancsnoksága lőn megbízva. Ekezelés ugyanis, hogy az minden ízében rendes legyen, tömördek munkával jár, úgy hogy amiatt az ügyvivő parancsnok, — egyéb hivatalos polgári teendői mellett, úgyszólván fizikailag képtelen az egylet tulajdonképi feladatainak is kellőképp megfelelni.

Igy történt aztán, hogy a különben igen tisztelt s helyre-teremtett ügyvivő parancsnok kedvét vesztve, évek óta ismétlenül lemondott állásáról, — a közgyűlés azonban a helyes megoldást előadózó pótintézkedésekkel ideiglenesen maradásra bírta a parancsnok urat.

A pótintézkedések között említést érdemel az a törekvés, melyet az egyesület, a városi képviselőtestület jogerős határozatára támaszkodva, az ugynevezett *kötelező tűzoltóság* életbeléptetésével elérni remél; — bizni csakis ebben lehet; mert nagyon szép az Ö. T. E. jeligeje: *Segélyt becsületből!* s e jeligét a jobbák mindvégig mocsoktanul meg is őrítették;

Erdei sirját megtalálták a harasztzedő koldú-sok, kiemelték belőle, hazavitték és eltemették a szerezcsentlen. Úgy borult a földbe, a hogy a faluba csöppent. Fehér nyárfából csináltak számára fejfát, igazi sirja, a gyilkos szikla tetejébe.

* *

Bábánatossá vált a malom s környéke.

Búské régóta bánatos, régen bús és a halottak csendes országába vágyakozó.

Született egyetlen gyermekük fonnyasztó betegsége mely búbanattal tölté el. Ott hagyta a malmot, nehogy a bú és bánat időnek előtte kergesse őket a halálba.

Még tán a mádarak sem szállnak a romladozó malomra. Csak az elemek és az utazók törődnek vele.

Rajta száradt a neve... Bábánatossá így hívják.

Druga József.

Két Kray Jakab.

Történelmi elbeszélés VITÁLIS MÓRTÓL.

(Folytatás.)

A tiszt mindig beszédesebb lőn, elmondotta, hogy ki ő, mi járathat van, épen Kézsmárkot érdeklőleg meggy Heiszlerhez, mert több ottani polgár, mint rebollis lett feljelentve, azonban a jószívű császár ez egyszer még kegyelmez nekik, a kegyelmi levelet viszi.

— Igaz, ha én lennék a császár, én ugyan egy magyarnak sem kegyelmeznék meg, mégha oly gut-gesinnt volna is mint maga.

de számos oly oknál fogva, miket itt részletezni szükségtelen, a mult évtizedekben még határos önkéntesség, a közönség többségére ma már vonzerőt nem gyakorol; kell tehát, hogy az más, határos eszközökkel, intézménnyel pótolassék; miután bizonyos az is, hogy *szervezett tűzoltóság* nélkül valamine való város ma már nem képzelhető.

Megnyugtatta e részben az érdeklődő közönséget, hogy a jelzett irányú tárgyalások legközelebb befejezést nyernek és akkor a cél — a köztelhivvelés igazságos elve alapján, könnyen elérhető lesz.

R. K.

A házassági jogról szóló, az 1894. évi XXXI-ik törvényozikkal rövid ismertetése.

Eddig tudvalevőleg a házasságok az egyház közbenjöttével, a lelkészek előtt kötöttek.

A lelkész előtt jelentkező jegyespár kihirdetett, s amennyiben akadály fenn nem forgott, a jegyesek a lelkész és tanuk előtt házasságra lépési szándékukat kijelentették, a fogadalmat letették (megesküdtek) és megáldattak.

Ekként jött létre a házasság, amely egyik felekezet hitelvei szerint szentség és felbonthatatlan, a másik szerint nem az.

Maga az eljegyzés az egyik egyház tanai szerint tulajdonképen mi jelentőséggel sem bír a másik szerint a korábbi fennálló eljegyzés az újabb eljegyzésre és házasságkötésre tiltó, sőt bontó akadály.

A házassági jogról szóló törvény az eljegyzésre kimondja, hogy abból még a jegyeseknek egymás irányában semmi joguk, illetve kötelezettségük nem származik; kivéve, hogy az eljegyzés által célbavett házasság céljából tett kiadások megtérítése, az ajándékok visszaadása követelhető az alapos ok nélkül visszalépő jegyestől.

A házasság megkötését — mint eddig — úgy ezután is kihirdetésnek kell megelőznie.

A házasságok kihirdetése tudvalevőleg oly célból történik, hogy a házasságkötés tervezett házasság létrejövetelel gátol akadályról volna tudomása, azt ideje korán jelentse be.

Ilyen akadályok az új törvény szerint, ha a házasságkötő valamelyike cselekvőképtelen, (12. évet még be nem töltötte, elmebeteg, gondnokság alatt van stb.); továbbá, ha még fejletlen kora, (ha a férfi 18-ik, nő 16-ik évet be nem töltötte). Akadály a közeli vérrokonság fennálló korábbi házasság, stb.

A kihirdetés, nem mint eddig, a templomban előszóval, — hanem a házasságkötésre feljo-

gosított házassági anyakönyvvezető által kifüggesztett hirdetések útján történik. A községekben ezenkívül a község házában előszóval is kihirdetettnek a házasságok.

A kihirdetést, — mely alól kivételes esetekben a törvényhatóság első tisztviselője fennmentést adhat, — vagy a házasságok személyesen, vagy törvényes képviselőik, vagy e célra különösen meghatalmazott megbízottak kérhetik. Egyidejűleg bemutatandók a házasságkötő születési bizonyítványai is, és igazolandó — kiskorúknál — a szülei, vagy gyámi beleegyezés, avagy ezek hiányában a gyámhatóság beleegyezése. Az utóbbit szükség esetén az anyakönyvvezető szerzi meg.

Ha a kihirdetés ellen akadály fenn nem forog, az anyakönyvvezető a kihirdetést elrendeli, vagyis a hirdetményt megfelelő példányban kialiítja, azokat saját hivatalos helyiségében és a község házában (illetve város házában) egy «Házasságkötő kihirdetése» feliratu külön táblára kifüggeszti, illetve kifüggeszteti és amennyiben a házasságok egyike más anyakönyvvezető kerületében lakik, kellő számú hirdetményt küld annak az anyakönyvvezetőnek is a kihirdetés foganatosítása céljából. A hirdetmények teljes tizennégy napon át kell kifüggesztve maradnia.

Törvényhatósági joggal felruházott, vagy rendezett tanácsú városokban a kihirdetés csupán ilyen hirdetmények útján történik, — kis- és nagyközségekben — a kifüggesztésen kívül a kihirdetés a kifüggesztés ideje alatt közbécső két vasárnapon előszóval is teljesítendő a község házában, egyik előjárósági tag által. Ezen előszóval hirdetéseknek — a profanizálás elkerülése céljából — szokásos dobszó alkalmazása tilos.

A kihirdetés után, amennyiben az egybekelés ellen akadályok nem jelentetnének be, történhetik meg a házasság megkötése, még pedig legkorábban a hirdetés kifüggesztésére szabott 14 napi határidő eltelté után 3 nap múlva.

A házasságot az e célra kirendelt polgári tisztviselő előtt kell megkötöni.

Ez a szabály, a melytől a «polgári házasság» elnevezés is származott. És mert ezen szabály alól kivétel nincs, vagyis mert október 1-je után bármilyen más módon kötött házasság érvénytelen, semmi, — innen ered a «kötelező polgári házasság» fogalma és elnevezése.

Mint polgári tisztviselő, a házasság megkötésénél közreműködni első sorban a házassági anyakönyvvezetessel megbízott anyakönyvvezető van feljogosítva.

Ez is általános szabály. Tehát nemcsak úgy általában, mint a hogy beszéljük, a városban a polgármester, a községekben pedig a jegyző, vagy az alispán, vagy főszolgabírák, hanem az

Hat a prigel knommen.

Hat uns alle durchgeplecht.*

Halts mau! ne ordits! és nem adott többé életjelt magáról.

A szobában levő korcsmáros Scholcznak oda intett «no ugyan ennek befűtött a magyar bor, legjobb lesz, ha szobájába czipeljük».

Bizony czipelni is kellett az atyáit, czipelés közben fel-felébredt, nagyot káromkodott, azután újból dudolta:

Ist der Vater kommen,

Hat a prigel knommen,

de nemzeti dalát már nem bírta befejezni.

A szobába czipelve levetkőztették.

— No most már maga is menjen aludni, maga is részeg, erre a németre rázárom az ajtót, nehogy valaki kirabolja, még engem nyanusítanak.

— Nem vagyok én olyan részeg korcsmáros úr, vele maradok, majd örözm én.

— No hát csak maradjon, úgy is egyforma bűdök, — és a korcsmáros elhagyta a szobát.

Midőn Scholcz a szobába egymaga maradt, azon töprenkedett, hogy lehetne derekáról lefejni az oda kötött depest, ezt gondolva, a részeg tisztet forgatni kezdé, a tiszt axonban egyet mordult:

Ist der Vater kommen,

Hat a prigel knommen.

a véletlenül felemelt öklével Guidó urat úgy főbe ütötte, hogy az elszédült bele. Az ütéstől Guidó annyira megijedt, hogy az ellopási szándéktól elállott, de most azon gondolkodott, hogy mint vezető késleltetni fogja az utat.

*Samer alle beisammen gewesen,
Ist der Vater kommen,

anyakönyvvezetők, és pedig ezek közül is csak azok, akik a házassági anyakönyvvizsgálattal meg vannak bízva. Mert mint később ráterünk, nem minden anyakönyvvezető fogja vezetni a házassági anyakönyveket is. Természetesen a házassági anyakönyvek vezetésével megbíztatók a községi jegyzők, polgármesterek is, (ha ugyan ezt az épen nem kis fáradsággal és felelősséggel járó tisztséget elfogadják), de ebben az esetben is nem mint jegyző, vagy polgármester szerepelnek a házasság megkötésénél, hanem mint házassági anyakönyvvezető.

A házasságkötésnél való közreműködésre azon anyakönyvvezető illetékes, kinek kerületében a házassálandóknak, vagy azok egyikének rendes lakhelye, vagy állandó tartózkodási helye van akkor, midőn a házasság megkötése céljából előtte a házassálandók jelentkeznek. Több egyformán illetékes anyakönyvvezető közül a házassálandók tetszésük szerint választhatnak.

Ha a házassálandók más anyakönyvvezető előtt akarnak házasságot kötni, akkor erre a rájuk illetékes anyakönyvvezetőtől külön felhatalmazást kell kieszközölniök.

Kivételesen azonban a főispán (Budapesten főpolgármester) a házassálandók indokolt kérelmére megengedheti, hogy a házasságot az alispán (Budapesten és törvényhatósági joggal felruházott városokban a polgármester), vagy a főszolgabíró, vagy a rendezett tanácsú város polgármestere előtt kössék meg. Ez tehát szintén csak kivétel, s a kihirdetést ilyen esetekben is a házassági anyakönyvvezető teljesíti.

Érdekes, hogy sem az anyakönyvvezetők, sem az itt említett tisztviselők a gyermekeik, szülőik és saját házasságuknál közre nem működhetnek. Ezek házassága a helyettes, vagy a belügyminiszter által e célra kirendelt szomszédos anyakönyvvezető előtt köthető meg.

A szabályszerű kihirdetés utolsó napja után három nap elteltével (például ha az utolsó nap keddre esett, a következő szombaton) köthető meg maga a házasság. Ha a házassálandók valamelyike közeli halállal fenyegetett betegségben szenved, abban az esetben bizonyos feltételek mellett a törvény megengedi, hogy kihirdetés és felmentés nélkül is megköttesse a házasság.

A házasság megkötése nyilvánosan és az erre rendelt hivatalos helyiségben történik. (Kivételesen, a nyilvánosság kizárásával, avagy a hivatalos helyiségen kívül, például a házassálandók valamelyikének lakásán is végbe mehet a házasság megkötése, — azonban, ezek is csak kivételek, a melyek csak fontos okból vehetők igénybe.

A házasságkötésre rendelt helyiség rendszerint a házasságkötésnél közreműködő polgári tisztviselők hivatalos helyisége, avagy külön e

célra kijelölt más hivatalos helyiség (tanács-terem stb.) levend.

Ezen hivatalos helyiségek rendben és tisztán tartására természetesen különös gond fordítandó; valamint arra is, hogy a házasságkötés alatt sem ott, sem a közelben semmi olyan ne történjen, ami a házasság megkötésének ünnepességét legkevésbé is zavarná.

(Folytatása következik.)

A horpácsi örökmozgony, meg a csővári Icarus.

Bocsánatot kérek a kegyes olvasótól, hogy ezt a felszáz év előtt, tényleg megtörtént curiosumot, a millenniumnak ugyszólván záró-perczében, illetve egy villámmal dolgozó, új évezred hajnalán, már csak az ellentétnek feltüntetése végett is, feleleveníteni bátorodom; s bocsánatra van szükségem különösen az első esetre nézve annyival inkább, mert hiszen az, a magában véve, jelentéktelen kis község, a véletlen kedvezéséből, oly szellemi kettős nagyságnak képezi a szűkebb hazáját, a kikre nem egy csekélyke kis falu, de egy országos metropolisz is méltán büszke lehetne. De lássuk magát az egyszerű tényállást.

Az ötvenes években és pedig azon alkalomból történt az elbeszélendő eset, hogy Nógrádmegye főnöki hivatala értesítést nyert, miszerint az országot legmagasb személyében betutazni induló fiatal uralkodó, Ipolyiságtól jövet, B-Gyarmat székvarosát is szerencsétlenül fogja látogatásával; s minthogy a kóvár-gyarmati utszakasz, oly miserabilis állapotban leledzett, hogy ennek lehető legsürgősebb kijavítása nélkülözhetetlen szükségké vált; s tekintettel arra, hogy ezen utvonalon Kóvártól az Ipoly balpartján, egy darabon a honti területbe is benyúlt, kevényt parancs ment mindakét megye közel-fekvő községeinek birtokosaihoz (a kik közé mint akkori kiscsalomjai lakos és birtokos, a magam szerénysége is számítottak), hogy minden gazda, összes igavonó állatával, kö- és kavicsbordás végett a kilüszött vonalon, haladéktalanul megjelenni el ne mulassza; s miután nekem, mint gyakorló ügyvédnek, a b-gyarmati bíróságok előtt csaknem naponta tenelóm valának, szokott kocsi-fogatom azonban, a mondott körülménynél fogva, nem állott rendelkezésemre, a dolgon úgy segitettem, hogy felülvén egyik kavicsbordó szekereimre, eképpen a juridikumot a politikummal plansibiliter egyesítenem sikerült.

Egy ilyen alkalommal volt az, hogy midőn én Gyarmatra érve, a tárgyalást megelőzőleg, szokásom szerint, Kasszay Zsiga törvényszéki-

bíró barátom hivatalos helyiségébe köszöntök be, alig néhány percz múltán nagy csörejvel nyitja az ajtót és hangos örömmel törünk a jovialis gróf Dessewffy meggyefőnök, felszólítva Zsigát, hogy olvassa el a helytartó úr ó excaja sajátkezevel aláírt ívet, melynek tartalma értelmében a megyefőnök úr utasítatik, hogy miután a horpácsi asztalos által örökmozgonynak nevezett alkotásról a kiküldött hadmérnökségi szakértő annyiban kedvező véleményt adott, hogy a morva majszler-uram fejtöréseiből, a ki mint vándorló legény, már a külföldet is bejárta, ha nem is épen perpetuum mobile, de esetleg más hasznos találmány nöheti ki magát; ennek alapján a megyefőnök úr kézbesítse az ezermesternek elismerésül ötven forintot és dicsérje meg öt némi ünnepelességgel. Hogyne lett volna tehát boldog az a halandó, a ki ily nagy-horderejű ügynek végrehajtására volt szerencsés Budavár magaslátáról megbízást nyerhetni!

Ez az egész, inkább komikus, mint fontos affaire pedig onnan keletkezett, hogy a Horpáchoz közel fekvő Nagyorosziban lakó gr. B—ld nagybirtokos alkalmilag megtekintvén a Malinek uram által (ha jól emlékszem: így hívták a híres falalmány auctorát) —múmalom— alakjában elkészített miniatúr-modellt, azt egyszer, mint falusi curiosumot, feketé-kavé mellett elbeszélte gr. Pálffy Móricz helytartónak, ez pedig egy mérnökari szakértőt küldött a helyszínre, a ki aztán a fennebb említett jelentést tette; megjegyeztetvén itt, hogy a megyefőnök utasítottat arra is, szólítsa fel a mű szerzőjét találmányának gyakorlatilag használható nagyobb alakban leendő elkészítésére, biztosítván őt felmerülő kiadásainak és munkadíjának leendő megtérítése iránt; s ezen pontosan teljesített eljárásnak eredménye volt az, hogy a horpácsi nagy felfedező elégtelennek találván saját erejét a nagy feladattal szemben, szövetségre lépett hontimegyei Hont helységben lakó, szintén asztalos mesterséget űző sógorával s így viribus unitis, a természetes machinát talpra állíták.

Természetesen azonban, hogy miután ennek a trojai fa-lóhoz hasonló alkotmányának híre a vidéken is elterjedt, egyszer magam is elrándultam Ipoly-Szécsénkéről Jankovich Antal barátommal a helyszínére, habár sajnos, hogy — a mint ez faluhelyeken szénagyűjtés alkalmával lenni szokott, — nemcsak hogy az asztalosok portáján, de az egész faluban sem találtunk egyetlen lelket se otthon; mindemellett a félig nyitott sövénykapun behatolva, a lakház végén levő padlástalan fészker alatt azonnal szemünkbe ült a másfélőlnyi magasságban felállított csodamű s így azt szegről-végre kényelmesen átvizsgálhattuk, sőt nevezett barátom ugyanazt a magával hozott papírlapra pontosan le is rajzolta; valamint könnyen rájöttünk arra is, hogy a szerkezet lényege azon sarkallott, miszerint a mozgató-elemet ne a víz vagy gőz, de a mindenütt találhatók és soha el nem fogyó levegő képezze. Hogy pedig ez ne csak mindig készletben legyen, de a gépet önműködőleg folyvást mozgásban tartsa, a gép közepére egy közönséges kovács-fuvó volt alkalmazva, oly rendeltetéssel, hogy a fuvó először emberi erő hozzájárulással levegővel megtöltetvén, ez a levegő a két oldalról párhuzamosan felállított s a tetején keresztben összeérő üres oszlopban végig járjon akképen, hogy mire a jobboldali oszlopból a baloldali zárt-oszlop közepére jut, itt egy rögtön felnyíló fergentyű által támadt és a fuvónak ezzel összeköttetésben álló egyik karja lenyomódván, a másik pedig felemelkedvén, ez által épen oly művelet eszközöltessék, a minőt egy fuvónak szokott megtöltése alkalmával végbemenni látunk. És így az elméleti rész tényleg meg lett volna oldva, annál kevésbé a különben is lehetetlenségbe ütköző gyakorlati oldal, s kivált a gép előállítására használt gyarló deszkaanyag mellett; mert hiszen akkor még csak a kaucuknak alkalmazása sem volt közhazsálatban, a mely az illúsiót legalább egy kis ideig fentartotta volna. Később hallottam aztán, hogy gr. Pálffy a perpetuum imobilet a két vállalkozó társnak 600 frttal lett kielégítése mellett, a községből elvitette.

Miután a czimben már a csővári curiosumot is megemlítettem, erre nézve, habár csak traditio útján, azon tudomást nyertem, hogy egy a nevezett, Nógráddal határos, pestmegyei

Másnap reggel felébredt a kapitány, feje, teste fájt, mintha össze lett volna verve.

A bestiák valami kutyát bört írtak meg velem, mert életemben már többször voltam jókedvű, de így soha sem áztam meg el. Hé! oda szól az ágyánál szundikáló Guidóhoz, adj egy pohár vizet, furcsa, mennyire szomjazom és csak vizet kívánok, milyen más az, sőtől el-áznai, ez ember kijózanodik, újra iszik, de csak sőt, — az oda nyújtott vizet mohón itta meg, feltápáskodott, mindenekelőtt megnézte az okiratot, mely érintetlenül derekához volt csatolva, már azt hittem, hogy elloptad, mert tük híres ziványok vagytok.

Nem szoktunk mi lopni, mi nem abból élünk.

Egy szót se, hallgass! mert az, amit én mondom, az szent, nem tűröm az ellenmondást, te is csak addig fogsz velem lenni, míg engedelmekedsz.

Guidó látta, hogy a kapitány dühös, összehúzta magát, hát még mikor az istállóból visszatért, hogy sacramentírozott, a lóva nem volt ellátva; az istállóban éhen, szomjan pipázott, mire a korcsmáros kisompolygott s nem mutatta magát.

A lóva teljesen ki volt éhezve, még egy nap és egy éjjel Rozmányon kellett maradnia, de az ivást már nem folytatta, egész nap rossz kedvű volt és nem igen beszélgetett.

Másnap elindultak, de nem a rendes és rövid útton, mert az éjjeli havazás elfedte az utakat, kerülő útton kellett menniök, a késedelmeskedésért a kapitány sem tett magának szemrehányást, gondolva magában: egy-két nappal ha később jön, nem olyan baj, csak

egy pár emberrel fog több függeni az akasztófán, a rebelleikért nem kár, e gondolatát Guidóval is közli, ki azt természetesnek találta.

Bizony nagy bestiák vagytok ti magyarok, ha hatalmamban lenne, mind kiirtanálak benneteket.

— Engem is, a ki gút-gesinnt vagyok?

— Gút-gesinnt vagy az akasztófára, te sem vagy jobb a többinél.

A járhatatlan utakon lassan haladtak, a hó elepte az utakat, láthatatlanok voltak azok, egyszer egy sziklafalnál kellett elhaladniök, a tiszt lóva nem akart előre menni.

— Fogd meg a kantár szarát és vezess; látszik, hogy rossz terveid vannak, azért vezetesz ily járhatatlan utakon — nem csoda, hisz' te is a bestiák társa vagy.

— Nyugodt lehetsz uram, ha a hegytetőre fel fogunk érni, onnét meglátod már a Kárpátokat, a hegyről lebocsátkozva, Szepes megyében leszünk.

— Hát ez az óriási hegy nem tartozik a Kárpátokhoz?

— Nem uram, ez a telgárti magas Király-hegy, tetején van egy kőlap, azt mondják: Mátyás király vadászhat alkalmával ott ebédelt.

— Hazudsz barátom, mert Máthiasz sohasem járt ezen a vidéken.

— De igen járt, hisz magyar ember volt.

— Magyar fene, olyan német volt az, mint én és a most uralkodó József császáruk.

(Folyt. köv.)

községben lakó, agyafurt parasztember az ókori Icarus dicsőségére vágyván, magára agyagtott, öcsinálta szárnyakkal a torony tetőjéről a repülés mesterségét akarta bemutatni, azonban természetesen, hogy szerencsétlen kimenetellel, a miért aztán a községbeli tőlajku néptől a «Letaj» («repülj») gúnynevet kapt, mely késő utódain is rajtaszáradt, habár ő tenger helyett csak egy, az esővizek által meggyőlemtett tócsába esett, de mert vesztét itt találta, egy kis auxessal rá is alkalmazható az ókori jeles költő ismert mondása:

«Icarus icarias nomine fecit aquas.»

P. I.

286—1893. a). kg. sz.

Szabályrendelet

Nógrádvármegye mezőgazdasági bizottságának szervezete tárgyában.

1. §.

Nógrádvármegye törvényhatósága az önkormányzatnak mezőgazdasági ügyekben való szervezése, a mezőgazdaságról és mezőrendésről alkotott 1894. évi XII. t.-cz. végrehajtása s a vármegye gazdasági bizottságának szervezete, melynek feladatát képezi:

1. Az 1894. évi XII. a) mezőgazdaság és mezőrendésről szóló törvény végrehajtása tárgyában kibocsátott 48000—1894. sz. földművelésügyi m. kir. ministeri rendelet 118. §-a értelmében a törvényhatósági bizottság, a közigazgatási bizottság, illetőleg a vármegye alispánja hatáskörébe utalt teendőkről való véleményadás és ez irányban való közreműködés.

2. A mezőgazdasági érdekek előmozdítása céljából szükséges hatósági intézkedések javaslatba hozatala a mezőgazdaságot érdeklő szabályrendeletek tervezése, vagy a hatósági által kiadott tervek szakaszerő megbirálása.

3. A vármegyei gazdasági egyesületet közhasznú tevékenységében támogatja s ezen célból azt nemcsak az 1888. évi VII. t.-cz. 156. §-a alapján egybegyűlő alaphoz segíti, de közbenjár az iránt is, hogy a törvényhatósági bizottság rendelkezése alatt álló s esetleg mezőgazdasági célokra is felhasználható jövedelmekből részére segély nyújtassék; és ily segélyek folyósítását a földművelésügyi m. kir. ministeriumnál javaslatba hozza.

4. Az előző pont értelmében nyújtandó vagy kieszakozott segélyek a vármegyei gazdasági egyesület által, mindenkor csakis eleve meghatározott célra lévén fordíthatók, azok miként történt felhasználását s kellő elszámolását ellenőriz, mely célból a közvetlen nyújtott vagy közvetített segélyösszegek, rendeltetésüknek megjelölésével mindenkor egy, ezen célból nyitandó ellenőrző könyvben nyilvántartandók.

5. Mindezen célok elérése érdekében kifejtendő munkásságának sikeresebb tételére alapot létesít, ezeket és a létezőket gyarapítani igyekszik.

6. A rendelkezése alatt álló pénzalapokról évenként költségelőirányzatot és számadást készít és azt jóváhagyás, illetve felülvizsgálás végett a törvényhatósági bizottság költségvetés elé terjeszti oly időben, hogy a költségvetés a törvényhatósági bizottság előző évi őszi rendes közgyűlésén, a számadás pedig a számadási évet követő tavaszi közgyűlésén tárgyalható legyen.

2. §.

A vármegye mezőgazdasági bizottsága áll:

a) A törvényhatósági bizottság által saját kezéből 3 évre szavazó lapokkal akként megválasztandó mezőgazdasággal foglalkozó 16 rendes és 4 póttagból, hogy a vármegye minden járása s Losoncz r. t. város lehetőleg 2—2 taggal képviselve legyen.

b) A bizottságnak hivatalból való tagjaiból. Hivatalból tagjai a bizottságnak: A culturmérnöki hivatal képviseletében az építészeti hivatal főnöke, a közigazgatási előadó, az erdőgazdálkodó, az állami, kerületi és központi járási állatorvos, a szőlőszeti és borsászati felügyelő, továbbá a vármegyei gazdasági egyesület ügyvezető elnöke s titkára, a gazdasági egyesület által igazgató-választmánya sorából kiküldött 12 tag.

3. §.

A mezőgazdasági bizottság elnöke: A vármegye főispánja, helyettese a vármegye alispánja, akadályoztatásuk esetén a vármegye főjegyzője.

4. §.

A mezőgazdasági bizottság jegyzője a közigazgatási előadó, rendes előadója, azon vármegyei

aljegyző, kinek ügykörébe a mezőgazdasági ügyek beosztás, de előadóját a vármegye alispánja által esetről-e-etre bármely aljegyző is kirendelhető; míg a saját ügykörüket érintő ügyekben mint szakelőadó, a bizottsághoz részt vevő állami hivatalnokok, illetve alkalmazottak, az elnök vagy helyettesének megbízására közreműködési kötelesek.

5. §.

Javaslatok kidolgozására a bizottság minden egyes vagy a szükséghez képest több tagját is felhívhatja s tagjai esetleg a helyszínen szerzendő adatgyűjtéssel is megbízhatja.

6. §.

A mezőgazdasági bizottság pénzt nem kezel. Összes alapjai s jövedelmei a vármegyei pénztárban kezelhetnek. Utalványozás iránt a bizottság a vármegye alispánját tartozik megkeresni, ki a megkeresés elintézéséről utalvány végzését küldi meg.

7. §.

A mezőgazdasági bizottság minden hónapban legalább egy rendes ülést tart, rendkívüli ülést az elnökség bármikor is egybeívhathat, 10 tag írásbeli kérelmére pedig egybeívhívni köteles.

8. §.

Érvényes határozathozatalhoz az elnökön kívül legalább 4 tag jelenléte szükséges.

9. §.

Jogi kérdésekkel kapcsolatos ügyekben a vármegyei tisztifőgyűlés véleménye mindenkor kikérendő.

10. §.

Azon kérdésben, vajon az 1888. évi VII. t.-cz. alapján létesült alaphoz a gazdasági egyesületnek adassék-e mikor és mily segély, a bizottságnak hivatalból tagjai szavazattal nem bírnak.

11. §.

A mezőgazdasági bizottsági tagság a választott tagokat érdeklőleg megszűnik: a) a lemondás, b) elhalálozás, c) a tagsági idő választási tartam lejártá és d) a törvényhatósági bizottság tartama folytán, ha az illető tag a m. g. bizottsági ülésekről 5 egymásután következő esetben igazolatlanul távol marad.

12. §.

A mezőgazdasági bizottság elnöke; az ekként megüresedett tagsági hely betöltése végett, a vármegyei törvényhatósági bizottság legközelebbi közgyűlése elé jelentést tenni tartozik.

13. §.

Azok, kik a bizottságnak köztisztviselői minőségben tagjai, ha mint ezen bizottság tagjai kiküldetésben járnak el, szabályszerű illetményeiket élvezik.

A többi tagjai a bizottságnak egyenként 8 korona napidíjat és kettőszéval egy kocsihoz utazva 40 fillér kilométerpénzt számíthatnak fel.

Ezen illetmények azon esetben, ha a kiküldetés köréből történt, a bizottság elnöke által látamozott nyugtára az alispán utalvány alapján a vármegye házipénztára által fizettetnek ki, ellenkező esetben ha t. i. a kiküldetés magánosok kérelmére, magánérdekből történt, úgy a felmerülő költségek az érdekelt felek terhére állapítandók meg.

14. §.

Az irodai és kezelői teendők ellátásáról a vármegye alispánja, a házi pénztári fedezet keretén belül gondoskodik.

15. §.

A mezőgazdasági bizottság ügyrendjét ezen szabályrendelet keretében s a földművelésügyi m. kir. ministerium jóváhagyása mellett önmaga állapítja meg.

Kelt B.-Gyarmaton, Nógrádvármegye törvényhatósági bizottságának 1894. évi Szent András hava 30-ik napján tartott rendes közgyűléséből.

Kiadta:

Tihanyi, főjegyző.

Lapszemle.

A szentpétervári „Grazsdanin” 255. szám.) „I. Ferencz József s a magyarországi románok” című művet következőket írja: I. Ferencz József most az őszi hadgyakorlatok alkalmával Magyarországon tartózkodik s mindenütt a legnagyobb hódolattal fogadják. De leginkább a románok igyekeznek határtalan ragaszkodásukat demonstrálni, s mivel meg akarják hálálni a királynak azt a nagylelkűséget, amelylyel kegyelmet nyújtott az üldözött román mártíroknak. De azért tévedés volna elhinni, hogy immáron az elnyomott román nemzetiség le fogja rakni fegyvereit a szarnokos-

kodó magyarok előtt. — Ellenkezőleg, ezentúl a harez még sokkal határozottabb alakot fog öltetni s a magyarországi nemzetiségek, a mint ezt sajátjuk magatartásából is látható, addig fognak elszántan küzdeni, a míg ki nem vívják maguknak a teljes egyenjogúságot, első sorban: egyenlő választási cenzust, iskola autonómiát, stb. Mert az mégis csak sura dolog, hogy a magyar parlamentben majdnem csupa magyarok ülnek, holott Magyarországon határozott kisebbségben van a magyar elem. . . . A magyar kormánypolitika igazságosabbnak nem ígérkezvén, nagyon valószínű, hogy a románoknak megint lesz egy nagy politikai perük, hogy mint hősök szerepeljenek benne.

Losoncz hírek.

Losoncz, 1895. okt. 11.

Ünnepi mozgalmaink után szélcsend állott be — és mi nyugszunk babérjainkon. Amde nyugalmunk nem teljes, mindamellett, hogy e becses lapok magasztalólag emlékeztek meg a rendezés kifogástalan voltáról. Mi azonban magunk legjobban érezzük, hogy a tökéletességtől messze maradtunk, mert p. nyomára jöttünk annak, hogy a színelőadás előtt a helyek iránt nagy zavar uralkodott. Ez azonban a színész-társulat megbocsáthatatlan hibája. Többek helyén mások ültek, s midőn igazolásra szólították fel, kitűnt, hogy azok is hasonló számu jeggyel voltak ellátva. Hát ez bizony nem járja. A színtársulat tisztességesnek mutatkozó jövedelemre volt kilitása, s ennek biztos reményében nem volt szükség ily műveletre. Megérdemlené, ha a közönség a színház teljes elmaradásával viszonzná a tapasztalt eljárás. De a losonczy közönség sokkal elnézőbb, semhogy ily megtorlásra gondolna s a színházat minden este betölti.

E napokban tette látogatásait nálunk a székhelyére közénk érkezett anyakönyvi felügyelő: Horváth Lajos ur. Természetes, hogy a szokott szíveséggel lett fogadva.

Hanem hát jó is, hogy megérkezett, mert legalább be fogja látni, hogy mely helyeken nem lesznek képesek jegyzőink az eddigi dolguk mellett megfelelni az újabb megbízatásuknak. Ami főjegyzőnköről általánosan tudva van, hogy szakértő és munkaképes férfi. Eddig a közigazg. ügyek mellett az ipartestületi jegyzőséget s az azzaljáró nyilvántartásokat vitte. Ezzel teljesen el volt foglalt. Már most, hogy az anyakönyvi vitelésnek is megfeleljen és pedig oly irásbeliség mellett, az lehetetlen. De ha, oly egyszerű maradt volna az anyakönyvvitel, mint volt a lelkészek kezében, így igen, nem lett volna felakadás; de így be fog bizonyodni, hogy két-három ügynek megfelelni teljes lehetetlenség.

A polgári házasság már életbe lépett és polgárságunk ez iránt annál inkább tisztába van, mert lelkészeink felvilágosítólag beszéltek a szöszékről.

Igaz, hogy akadt itt-ott komikus is, amennyiben a szegényebb osztályuk között el volt híresztelve, hogy az őszi polgári házasságra kelendő pár 100 arany jutalomban részesül.

Egyik falun — mint halljuk — a kisbíró következőkép hirdette az új törvények életbe léptetését: a ki ezentúl születik, házassodik vagy meghal, az először jelentse magát a jegyző urnál, mert különben minden dolga érvénytelen.

Az anyakönyvvizetők máris tartottak a mult szombaton gyűlést városunkban, felterjesztést intéznek az iránt, hogy segédjegyzők adassanak mellőlük.

Hírek és különfélek.

Br. Rosner Ervin mármarosvármegyei főispánt Selmecz- és Hélabánya szab. kir. városok diszpolgárára választották meg. A diszpolgári oklevelet egy küldöttség adta át a kitűnő főispánnak.

Nógrádvármegyei h. é. vasút. A budapesti bankgyesület részvénytársaságnak mint alapítónak kezdeményezése folytán f. okt. hó 7-én tartotta meg a nógrádvármegyei helyi érdekű vasút részvénytárs. alakuló közgyűlést Pálszky Agost elnöklété alatt. A társaság alapitókéje 9,064.600 korona, a miből 2,826.200 korona törzsrészvényekben helyezettelt el, 6,338.900

korona névértékben pedig elsőbbségi részvények bocsátattak ki. A társaság vonala 110 kilométer hosszúságban Losoncztól kiindulva B-Gyarmaton át Aszódig terjed és az engedély-ideig egész tartamára a m. kir. államasutak kezelésébe fog átadatik. A h. é. vasút kiépítésével Pollacsek Mihály vállalkozó van megbízva. Az igazgatóságba megválasztottak: Pulszky Ágost, Scitovszky János, Gerhardt Gusztáv, Ugron Gábor, Tolnay Gedeon, dr. Palugyay Mórca, Pollacsek Mihály, dr. Pollacsek Károly, Török Zoltán, Vannay Ignác, Ibrinczi Hoffmann Jakab, továbbá a m. kir. földmívelésügyi minis-terium által az igazgatóságba tagul kiküldött Solta Gyula minis-ter tanácsos, két további hely pedig a kereskedelemügyi m. kir. minis-teriumnak és Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegyeinek tartott fenn. A felügyelő-bizottságba tagokul dr. Mezei Sándor, Sasne Károlyt és Baintner Ottót, póttagul Szegvártó Pált választották meg. Az újonnan megválasztott igazgatóság nyomban a közgyűlés után szervezkedő ülést tartott, melyben elnököl Pulszky Ágostot, alelnököl Scitovszky Jánost választotta meg. **Jegyzőkönyvi hitelesítés.** A nógrádi ev. esperesség jegyzőkönyvi hitelesítő bizottság, a múlt kedden Laziban, Beniczky Árpád esperességi felügyelő vendéglőadó úri házában gyűlt össze, a hozsokott kedélyességgel lett végzve a rövid gyűlésről szóló jegyzőkönyv hitelesítése.

A nógrádi ev. esperességnek főesperesi és felügyelői tisztjei immár betöltve lévén, most már a többi állások fognak betölteni és pedig az alesperesi, másodfelügyelői, pénztárnoki, ügyési, főjegyzői és aljegyzői állások. Egy Losonczról kiműlt lista szerint alesperesnek ki van jelölve: Simonides János, másodfelügyelőnek: dr. Buttler Ervin, pénztárnok: Frenyó Gyula, ügyészek: Zelenka Gyula, főjegyzőnek és pedig az egyházi részeiről Hrk János, a világi részeiről Horváth Danó, aljegyzőnek az egyházi részeiről: Biskup Béla és Maróthy Emil, a világi részeiről: Veres Imre és Drakóczy Zsigmond. — Az alesperesi tisztséget illetőleg, — mint értesülünk — Wladár Miksa és Wladár Viktor urak is kombinációban vannak.

Kivonat a Budapesti Közlöny-ből. Névváltoztatások. Dr. Schneller László, losonczai illetőségű jelenleg selmeczbányai lakos, valamint kt. Alice, Leo és Anna gyermekei vezetéknévének, „Szél”-re, Mayer Vilmos Ede, losonczai illetőségű, jelenleg verseczi lakos, valamint kt. Ede, Géza nevű gyermekei vezetéknévének „Kemény”-re, végül Gyurik János, vanyarci illetőségű, Királymezőn állomásozó m. kir. csendőri vezetéknévének „Györfi”-re kért átváltoztatást a belügyminis-ter megengedte. — **Pályázatok.** A b-gyarmati kir. tszék elnöke a vezetés alatt álló kir. tszéknek betöltendő irodai állásra hirdet pályázatot. Kérvények f. évi novem-ber hó 2-ikkig a vezetett tszék elnökehezintézendők. A budapesti posta- és táviratigazgatóság III. oszt. postamesteri állásra hirdet pályázatot tiszti szerződés mellett Alsó-Sztrégován Nógrádvármegye-ében. Kérvények 3 hét alatt a feljebb említett igazgatóságok nyújtandók be: — Gondnokság. A b-gyarmati kir. tszék közhírre teszi, hogy Stafka Vinczén, losonczai lakos (a 3257/95. sz. ítélettel) gondnokság alá helyeztetett.

A közigazgatási bizottság havi ülését okt. hó 16-án tartja meg. Az ülés már 9 órakor veszi kezdetét.

B-Gyarmat képviselőtestülete október 6-iki közgyűlésén az elnökölő bíró jelentést tett a ténynyé vált s lapunkban bőven ismertetett főispáni változásról. A közgyűlés a volt főispán lávazását sajnálattal vette tudomásul, s elha-tározta, miszerint ő méltóságának a város anyagi és szellemi fejlődésére irányzott jó in-dulat- és pártfogásért a közönség hálaérzeté-vel jegyzőkönyvileg örökíttessék meg s egyszerűen az köldöttésséig is kifejeztessék. Az új főispán beiktatási ünnepélye tárgyában pedig rendező bizottság küldetett ki, mely a vármegye felsőbb intézkedéseire alkalmazkodva, a székhely kö-zönségének tisztelőnyilvánításáról gondoskodik. (Mint értesülünk, október 15-én a város lobogó-díszát fog őrteni; a képviselő testület reggeli 8 és fél órakor a külön vonaton érkező főispánt és kíséretét a vasúti indóháznál fogja fogadni s bírja által üdvözlölni; résztvesz a templomi ünnepben, a törvényhatóság székeikéltető ünne-pélyes közgyűlése után pedig az összes hely-bel-egyletekkel együtt tiszteleg ő méltósága előtt.) Érdekes tárgyat képezte még az október 6-iki közgyűlésnek a „Nógrádvármegyei helyi-örökölő vasút részvénytársaság” meghívója a

maánap Budapesten tartandó alakuló közgyű-lést illetőleg. B-Gyarmat község, mint egyik főrésztvevő az alakuló közgyűlésen való kép-viselettel Vannay Ignác kir. tanácsos, városi képvis. testületi tagot bízta meg, határozatilag azon óhajnak adván meg kifejezést, hogy a részvénytársaság igazgatóságában B-Gyarmat a tervezetbe felvett urakon kívül még egy képvis. tag által legyen képviselve. Lapunk más helyen közöljük a részvénytársaság alakuló közgyűléséről szóló tudósításunkat, melyből ki-tűnik, hogy a város kívánságát Baintner Ottó-urnak felügy. bizottsági taggá lett megválasz-tása által teljesítette az érdekelt „Budapesti Bankgyesület”.

Rakúv. **Bende Mihály,** a gróf Zichy-féle seniorális uradalom egyik derék erdésze, okt. 8-án lépett házassági frigyre Kökesziben **Hodossy Mari-kával.** Hodossy Imre földbírtokos és volt csalomjai járási főszolgabíró ritka szépségű leányával. A házassági frigy Bolgár Endre alispán előtt történt.

Eljegyzés. **Koch Gyula** cs. és kir. közv.-had-seregbeli főhadnagy eljegyezte **Csonka Gizella** kisasszonyt, **Csonka Zsigmond,** Losoncz-járási derék szolgabíránt kedves leányát. — **Traeger Lajos** kultur-mérnök Selmezbányán jegyet váltott **Geller Jolán** kisasszonynyal, néh. i. Geller Rezső, selmezbányai, majd korponai ügyvéd leányával.

A „Skarabeusz” asztaltársaság mely a jö-tetemenyek gyakoriságában kiváló helyet foglal el városunkban, legutóbbi összejövele alkalmával is valóban követésre méltó példát mu-tatott a helyben székelő jötekonyezelű egy-leteknek. Okulva a múlt tapasztalatain, az asztal-társaság a gyermekek felruházását nem halasztja a tél közepére, a mikor már a szegény gyer-mekek a hidegtől annyit szenvedtek a többnyire ennek következtében betegedtek meg, hanem intézkedést tett, hogy az általa évenként fel-ruházandó 7 gyermek meg a hideg napok be-állta előtt kapja meg ruháját. Tudomására jutott tovább, hogy a difteritis, a szülők e réme ismét felütötté rémes fejét, habár csak szörványosan is, sietett tehát úgy mint a tavasz-szal, most is két üveg gyógyszermet bocsátítani a városi orvos rendelkezésére a célból, hogy a vagyonatlan betegeknek ezt felhasználhassa. A tavasszal adományozott gyógyszerum két gyermek életét mentette meg, ezek: Belák János cserepező legény gyermekei voltak.

Az aszód-balassagyarmat-losonczai vasút vörkereztsége. Mint korábban jeleztük, az említett vasútvonal számos pontján erősen dol-goznak. Patvarcz közelében azonban ember-áldozatba is került már a munka. Polyóka János, ribai illetőségű kubikos, október 10-én d.-u. a patvarcz földmunkálataknál egy leomlott földréteg által elütve, lábat törte s felső testében is annyira megsérült, hogy ámbár eszméletét el nem veszíté, a b-gyarmati városi kórházba lett beszállíttatása után, az alkalmazott orvosi se-gély daczára, még ugyanaz nap esti 8 órakor meghalt. Értesülünk szerint a végzetes bal-eset áldozata önmaga volt szerencsétlenségének okozója, mert társai figyelmeztetése daczára, nem távozott el a veszedelmesnek látszó helyről.

Tűzvész. Nagy tűz volt, mint lapunknak írják, október 10-én reggel Vámos-Mikolán; elhamvad 13 lakóház, számos mellékepület és a róm. kath. templom. A nagy szélvihar köze-pelte az ijedelem a nép között oly nagy fokra emelkedett, hogy képtelen volt védekezni; a tűz lokalizálása csakis a szomszéd községbeliek segélyének köszönhető; az épületek majdnem mind biztosítva vannak.

Dal- és zeneestély. Az élelmes dalárdák felhasználják élehetlenségüket. B-Gyarmat és Losonczon szünetelnek a dalárdák, úgy, hogy már évek óta nem rendeztek dalversenyeket. A szomszéd gömörmegei rimaszombati dalárda a legközelebbi országos dalversenyen részt koszu-rualt lett kitüntette, s mint megkoszorúzott dalegyet vonult vármegyénkbe és S-Tarjánban, legnap, okt. 12-én. S-Tarján makedvőlők közreműködése mellett dal- és zeneestélyt rendeztek.

A nyugdíjasok nyugtál. F. hó 1-sejével a nyugdíjasok nyugtálának láttaomozása körül az egyházpolitikai törvények életbelépése követke-ztében változás állott be. Eldig az életbőnlélt a lelkesi hivatalok bizonyították, ezental pedig a közérzi előjárók.

Ki ízet a szökött eselődök visszakisértéséért. A m. kir. belügyminis-terium valamennyi törvényha-tározást értenítette, hogy a szerződési idő letele előtt a helyüket elhagyó eselődök és munkások

visszakisértésével felmerülő csendőri kíséresi költ-segeket a kincstárral szemben, ha az a munkaadó s a gazda kívánságára s annak érdekében történik, a gazda és munkaadó köteles viselni, illetve a kincstárnak megtéríteni. A kíséresi költségek csak akkor nem hajtathók be a munkaadótól, ha a cseléd, vagy munkás oly bűncselekményt követett volna el, amely hivatalból üldözendő s egyébként is a csendőrség szolgálata teendői közé tartozik.

Csendélet és köztisztaság **Ipolynyéken.** A különféle állati betegségek és kivált a sertésvész falunkban is kivette a maga részét, sajnos, hogy sok gazda kárára, de nem kevésbé sajnos, hogy a közrend és a köztisztaság hátrányára is ameny-nyiben nincs gondoskodva az elhullott állatok rendes helyen történő elűdöléséről is, ezen lényeges főteendő szabályszerű fogantatásáról, minél fogva az úgyzórván uton-utófélen beverő hullák az oly hosszú, tropicus hőségű szárazság mellett nagyon is alkalmasak a levegőt megfer-tőztetni, a mihez még azon épen nem kellemes tapasztalás járul, hogy garázda kezek az ily oca-mány hulladékokat éjnek idején a kutba dobják, s az egészséges vizet, mint ez e sorok írójának a kutjával is történit, melyből egy már felosz-lás: k induló jó nagy süldő-sértést vettek ki, meg-metelyezik; s jöllehet az ily elveteműség, mely a közegészség ellen magában is súlyos büntény képez, csakis ritkábban fordulhat elő, de egyátal-jában a közrend és vagyonbiztonság elleni kűhá-g-sok, úgyzórván napirenden vannak, aminek az oka az egyetlen falusi őr által hiányosan kép-viselt intézkedésben található fel, aki megtevén a meghatározott időben stereotyp éji őráratát, egyé-bel aztán nem igen törődik, de egyébre egy ily gyarló közeg tulajdonképen nem is képes. Bátor vagyok ezt a nem vigasztaló állapotot az illeté-kes hatóságnak egész tisztelettel becses figyel-mébe ajánlani. (N. L. közbírtokos.)

Játék esélyekkel és esélyek nélkül. A közelmúlt né-mely psemény — a játék démonának újabb áldozatát — bírhatták rá a pénzügyminis-ter, hogy a kis lottót újabb megosztott intézkedés alá fogja. Pénzürgi kos-mányzatokban csakugyan meglehetőlen a kis lottó gaz-dasági társadalmi káros voltának fellémesére. Ez em-beri természetből kiirhatatlan, ott gyökeredzik a sze-rencse provokálásának szenvedélye: ki merés böze-spekulációkba bocsátkozik, ki lovakra fogad, ki meg a rulletten teszi próbára végeztét. Mindezeknél veszed-mesebb a kis lottó, a mely betéteinek kicsinyisével a húzássának gyakoriságával a vak játékszenvedélyt táplálja. Ehhez járul még nyeresé esélyének teljes hiánya. A nyeresávól szintűség 1/40. Ott azam húzással a nye-résre csapn egy eset, a lottópénztárra ellenben 17 eset kedvező. Nyeresé esetén a lottópénztár a két kilencven-szeresét tartoznak fizetni és mégis egyszerű extrátónál csak 11-szeres, megjelölt hívásnál csak 77-szeres fizet. Nagy összegek a lottón egyáltalán nem nyerhetők; s erre vezethető vissza, hogy a kis lottó évenként átlag 2 millió forintnyi tiszta jűvedelmet mutat fel. E meggyőző ér-vek elől a kormány sem zárkózhatott el s így a lottó terén megragadta a kis lottóerőtlőrlésének dicséretes kez-deményezését. Emlékeztünk Lukács pénzügyminis-ter egy gyűjtő hatást parlamenti beszédére, a melyben a kis lottóerő fokozottan való előlőrlést helyezett kiáltásta-ba. A fentebb jelezett rendezésbly nem az első ezen a té-ren. Az első lépést a kormány az osztály-sorajáték behozatalával kezdte meg, a mely a játékszenvedélyt éa-szerűbb és realisabb irányokba is tereli. Az osztály-sorajáték nagy előnye a kis lottó fellett kézzel foghatóak. Mékkora kulombőség van egy sorajáték és egy rikontó között! S aztán, kivált a magyar osztály-sorajáték-olyan nyerd esélyeket nyújt, a melyekkel a kis lottó-esélyei össze sem hasonlíthatók. A lottóval a vak véletlen, min-den esély és minden észszerűség nélkül, — itt ellenben a bizonyosság, hogy nyerne kell minden harmadik sor-jegynek. A kis lottóval a kockázattal semmi arányban nem álló kis nyeresmények, holott az osztály-sorajáték-nál 5,600,000 korona fizetettik minden levonás nélkül a közönségnek. A pénzügyminis-ter politikája társadalmi, erkölcsi és nemetgazdasági szempontból feltűven helyeslendő, mert az az államfő, a ki Magyarországon a kis lottóit elűrlő, sohasem muló érdemeket szerez az ország föllendülése körül.

Hogy **Ungvárny László** cselegdi gyümölcs-átlakója manapság már milyen érdeklődés, illetve kíváncsiság tárgya: igazolják azon körülmény, hogy nap-nap után nemcsak magánosan, de testületek is igen nagy szá-mban keresik fel a nagyszabású telepet. Többek közt a napokban a „Kecskemétiúdiúli Gazdasági Egyesület” egy tekintélyes küldöttsége Horváth Döme nyugalmazott curial tanácselnök vezetésével, nemkülönben a budapesti „felsőbb iskolák és borgezdasági tanfolyam” szépművészi hallgatói keresték fel Angyal és Győri ta-nárok vezetésével. Mondani sem kell, hogy a pe-telen levő nemes- és vadoncz-csémoték milliói, a pe-das rend, a különösen ócsa anyagok nagytömege any-nyira megnyerte tetszésüket, miszerint önként megleré-tek, hogy a telepet ezental neucak gyakran felkeresik, hanem legnagyobb erkölcsi támogatásban is fogják részesíteni. Tényleg a kecskemétiék nagy megrendelése-ket tettek.

Fogorvosi rendelés **B-Gyarmaton.** Med. dr. **Stein Ármin** orvos-schész-tudor a Kos-suth-utczában lévő lakásán ezental foghetegek ónzára is rendel. Foghuzás kívánatra előze-

tes érzéstelenítés mellett. **Fogtömés** (cement-, amalgam-, arany plomba) a foggyógyászat jelenlegi tudományos nivóján, a modern fogtechnika eszközeivel. Mindennemű **fogbetétek**.

Gyászrovat.

Sánthó Agoston, nemrég nyugalmazott romhányi plebános okt. hó 3-án érte 68-ik évében, áldozó papsága 45-ik évében Miskolcra elhalálozott. — **Ilj. Székely Gyula**, id. Székely Gyula közalapítványi erdészeti gondnoksági pénztáros s megyebizottsági tagunk fia, a 16-ik huszárezred önkéntese okt. hó 9-én Verőczen — állítólag pénzzavarok miatt revolverrel halálát okozta magát s rögtön szörnyet halt.

Irodalom és művészet.

A Szalay-Baróti nagy munkája „A Magyar Nemzet Története” gyorsan halad előre. Immár a 21. füzet jelent meg belőle, a melyben Szalay József II. Zsigmond korából szól, azzal a világos, szép előadással s azzal a mintaszerű alaposággal, mely a korán elhunyt történetíró minden munkáját jellemezte. Különösen kiemeljük a Velence és Magyarország között folyó háború elbeszélését, mely valóban példaképe a jó történelmi művészetnek. Ugyanígy érdekes részlete a füzetnek az a néhány oldal, melyeken a szerző Husz János fölépését és maglya-halálát említi s a melyeket egy szerföltött érdekes rajz illusztrál. Husz maglyára hurczolása, egy a prágai könyvtárban őrzött egykorú rajz reprodukciója. Nagyon szép Zsigmond király arcképe is, mely Dürer Albertnek a nürnbergi városában őrzött festményét reprodukálja, ugyanaz Zsigmond császárt mutatja be a sienai székesegyház mozaik-képének háttérképében, mely magyar történelmi munkában most jelent meg először. Zsigmond király pénzének, aláírásának, pecsétjének másolata és emelk a füzet értékét. A kiadó-cég, mint eddig minden füzethez, ehhez is csatolt külön műmellékletet, Pilyó Károly híres képét, a szent korona elrablását reprodukálva. Így a Szalay-Baróti-féle munka valóban méltó lesz arra, hogy minden magyar család könyvtárában helyet foglaljon, csak négy kötetre terjedvén, a korábból tehetősek is könnyen meg fogják szerezhetni a millennium ez emléké-

művét, mely már a jövő évben teljes lesz. Egy füzet ára 30 kr. és megrendelhető a kiadónál, Lampel R. Wodianer F. és Fiai könyvkereskedésében, Budapest, Andrássy-út 21.

Gazdászat.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.) Vöröslőhere. Az őslet vagy jobban mondva: az őslettelenség oly keretben mozgott, mint a múlt héten, de hogy ez a helyzet akár csak rövid időre is stabilis jellegű lesz, alig hisszük. Feltételek után a forgalomhoz természetesen szólni nem lehet, de tapasztalat igazolta tény, hogy a piac helyzete rohamosan megváltozik, a midőn az egyik vagy másik cikk megfelelő minőségben és mennyiségben kínáltra kerül. Már pedig a kiváló minőség és a termelt nagyobb mennyiség által igen is szerepet játszó lőherékből ez ideig alig került valami piacra, csakis nagyszemű, sötét-színű árú az, mely iránt a külföld érdeklődik, ezzel áll versenyképességünk első helyen, míg az aprószemű, inkább sárgás búsági mag, tekintve más országok ez ideig jó termését, érdeket nem kelthet. Az ár minőség szerint e héten is 38—52 forint közt variált. Luczerna eddigelő vajmi kevés kínáltaik és így valamire való forgalom még nem fejlődhetett. Őszi vetésre való magvaknak még mindig meglehetősen kelendősége van. Jegyzések nyersárúért 100 kilonként Budapest: Őszi borsó 6 frt 50 kr. Őszi búkköny 8—8.50 frt. Homok-búkköny 14—14.50 frt. Bibor-here 18—20 frt.

Piaci gabonaárak.

1895. október 7.

Buza	5:50	5:60	Kukoricza	4:50
Rozs	5:20	5:20	Bab	6:40
Árpa	5:50	6:50	Lenese	5:50
Zab	—	—	Lednek	5:—
Széna	—	—	—	2:—

A szerkesztő üzenete.

Losoncz. H. F. Megérkezett az őslet től fordítása. Nevettünk és kacagtunk!
B-Gyarmat. M. I. F. „A férfi szív” című vers drámai-költemény akarna lenni, csak hogy hiányzik benne a morális alap s kidolgozása a kezdetlegesség mértékét is alig őrít meg. Nem közölhető.

MENETREND

az (Esztergom-) P.-Nána—B-Gyarmati vasútvonalon.
Érvényes 1895. évi október hó 1-től.

V. m.	V. m.	V. m.	Állomások	V. m.	V. m.	V. m.	
545	900	400	ind. Párk.-Nána	érk.	800	1212	748
602	917	417	Kőhid-Gyarmat		744	1155	732
617	932	432	Kéménd		781	1142	719
629	944	444	Bény		720	1131	708
641	956	456	érk.) Csata	(ind.)	707	1118	695
653	1009	502	ind.) Csata	(érk.)	652	1108	645
706	1022	515	Zalaba		640	1055	638
725	1042	531	Ipoly-Pásztó		621	1038	617
734	1052	540	Bél		612	1022	608
751	1109	556	Székely		602	1011	592
808	1124	611	Visk		548	952	531
840	1151	637	Ipolyság		522	931	510
903	1212	698	Dregely-Palánk		456	908	446
915	1224	708	Ipoly-Vecse		448	850	433
934	1245	727	Dejtár		437	834	417
958	109	751	érk. B.-Gyarmat	ind.	400	810	350

Megjegyzés: Az esti 6 órától reggeli óra 59 percig terjedő éjjeli idő a percek aláhúzásával van megjelölve. — Bél és Ipoly-Vecse feltételes megállóhely.

Felölő szerkesztő: Vannay Ignác.

Állami, valamint vármegyei közterhek kivételéhez, beszédéhez több vármegye jegyzői kara által cél-szerűnek, könnyen kezelhetőnek talált **Adókönyvecskék**, nemkülönbön mindennemű **községi és körjegyzői nyomtatványok** nagy raktára.

A „BALASSA-GYARMATI KÖNYVNYOMDA RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG”

(Ezelőtt: Kék László-féle nyomda. Alapított 1855-ben.)

ajánlja a n.-érd. közönségnek a modern kor igényeinek minden tekintetben megfelelő, gyorsgépekkel ellátott, a legdivatosabb betű-nemekkel, körzetekkel gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDAI

MINDENNEMŰ

NYOMTATVÁNYOK, úgy mint: **kötetekre terjedő művek, füzetek**, hetenként vagy havonként megjelenő **szépirodalmi, politikai és vegyestartalmú közlönyök, röpiratok, üzleti kimutatások, ár- és árújegyzékek, üzleti könyvek, számlák, táblázatok** bármily nagyságban, **színes vagy fekete vonalzással, étlapok, körlevelek, falragaszok, megnyegzői és báli meghívók, gyászjelentések és részvétiratok, egyházi, katonai és törvénykezési nyomtatványok, üzleti levélpapír és borítékok, név- és üzleti jegyek, palaczk-cimkék** stb., gyors, pontos, hibátlan és **jutányos áron** való elkészítésére.

A társaságot képviseli: DARVAI ÁRMIN, könyv- és papírkereskedő Balassa-Gyarmaton.

Clayton & Shuttleworth
 mezőgazdasági gépgyártók Budapest Váci-körút 63. sz.
 által a legújanyosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzszállító-készletek 2½, egész 12 lóerőig, továbbá járgány-csúszógépek, tisztító-roboták, konyhatyvak, kaszálók és aratógépek, boronák, széngrájtók.

COLUMBIA legújabb szervetógépek, szeszkavágók, répvágók, kukorica-morcsók, daráló, őrlő-malmok.

Egyszerű asztal-ekék és minden egyéb **2 és 3 vasú ekék** gazdasági gépek.

Mindezen árjegyzékek kiadásra ingyen és bérmentve kihatolnak.

252 1—1
Árverési hirdetmény.
 Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti V. ker. kir. járásbíró 1895. évi 33841. számú végzése következtében a m. kir. jogügy igazgatóság által képviselt m. kir. konvenczió kincstárjára Verss. Lajos ellen 94 frt 63 kr s jár. erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás nyíltan felfügglát és 380 frtra becsült szobabútorok és egy asztalborítóból álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a sziráki kir. járásbíró 1345/1895. sz. végzése folytán 94 frt 63 kr tőkebetétel, ennek 1894. évi november hó 22. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 25 frt 29 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig kútsáron, alperes lakásán leendő eszközölésére 1895. évi okt. hó 11-ik napjának d.-e. 11 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzzel és mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni.

Kelt Szirakon, 1895. október hó 3-án.
 Simonyi S. Gyula, kir. bir. végrehajtó.

2148 895. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szécsényi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Groszberger Miksa végrehajtatonak Lusztig Henrik végrehajtást szenvedő elleni 1001 frt 23 kr tőkebetétel s jár. iránti végrehajtási ügyében a b.-gyarmati kir. törvényszék a szécsényi kir. bíróság területén lévő Etes község határában fekvő, az etesi 114. sz. tjkvben A. I. 1—16. sorsszám alatti Lusztig Henrik neven álló ingatlanságra a B. 5. sorsz. alatt a salgo-tarjani községbánya részvénytársaság javára bekebelezett közséntársi és kiaknázási szolgálmi jog érintetlen hagyásával 604 frban ezennel megállapított kikiáltási áron az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1895. évi november hó 28-ik napjának d.-e. 10 órakor Etes község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsáranak 10¹/₄-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átseglyáltatni.

Kelt Szécsényben, 1895. évi augusztus hó 20-án.

A szécsényi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál.

Szerémy, kir. aljárásbíró.

251 1—1

A helyb. vasuti állomás mellett lévő

„Vasut“-hoz

cimzett vendéglő a hozzá tartozó **mel-lékhelyiségekkel** 1896. január 1-től bér-be adandó.

Bővebbet: **Schvarcz Mór** tulajdonosnál helyben.

212 3—3

375—1895. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bpesti kir. keresk. és váltótörvényszék 1895. évi 40396. és az egri. kir. törvényszék 5869/95. számú végzése következtében Reiser Béla és Kiss Endre ügyvédek által képviselt váci ipar- és kereskedelmi hitelintézet és Hatvanvidéki takarékpénztár végrehajtatók javára Berzeviczy Béla és neje ellen 840 frt és 1081 frt s jár. erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1512 frtra becsült csikók, tégla, hordók, borok, bárányok és takarmányból álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a sziráki kir. bíróság 2695/95. számú végzése folytán 840 frt tőke, ennek 1895. évi márczius 31. napjától járó 6% kamatai, 1081 forint tőke, ennek 1895. évi január 2-ik napjától járó 6% kamatai és mindkét ügyben eddig összesen 148 frt 93 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Kozárdon, alperes lakásán leendő eszközölésére 1895. évi október 17-ik napjának d.-e. 11 órája határidőül kitűzték oly megjegyzéssel, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzzel és mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni.

Kelt Szirakon, 1895. évi október 4.

253 1—1

Simonyi S. Gyula, kir. bir. végrehajtó.

Tessék árjegyzéket kérni!

Jó kályha a házban fődolog!

Alulírott Balassa-Gyarmaton letelepedvén, itt a régi posta-utczában, Radványi házában a mai kor kívánalmainak teljesen megfelelő

CSERÉP-KÁLYHA-MŰHELYT

rendeztem be; minél fogva képes vagyok bármily izlésű kályhákat és kandallókat a legkiválóbb színek- és alakokban, avagy bármily más e szakba vágó cikket pontosan, gyorsan és jutányosan elkészíteni.

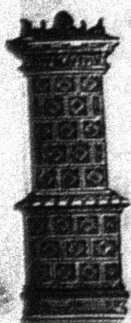
Takaréküti hely-burkolatok fehér, szürke és kék színben a legolcsóbb áron kaphatók.

Avult kályhák átrakását és javítását szintén jutányosan elvállalom. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

B.-Gyarmat, régi posta-utca 26. sz.

Pencs Ferencz, kályhamester.

Egy jó házból való fiu tanonczul felvétetik.

Van

utánzott „TOKAJI COGNAC.” Ezek ugyan **nagyon olcsók ép, de oly rosszak** és így még a legkisebb összeget **sem érik meg.** — Eme **értéktelen utánzatok** könnyen felismerhetők, mert

1) **nem az egyedüli és csakis Tokajban** létező

Első Tokaji COGNACGYÁRBÓL származnak,

2) ezen **Tokaj város czimerével** **nincsennek** ellátva.

**Bejegyzett
Az első tokaji**

**védjegye
cognac-gyárnak**

TOKAJBAN.

184. 10—10

Valódi csakis

TOKAJI COGNAC TOKAJ VÁROS CZIMERÉVEL

az

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL, TOKAJBAN,

a mely 1893/94. évben, mint hiteles közjegyzői okirat bizonyítja

725130 liter bort használt fel.

A fenti eredeti Tokaji Cognac kapható:

**Hummer Mihály úrnál B.-Gyarmaton,
Bolner Pál „Ipolság,
Dombó Károly „
Heksch Adolf „**

továbbá gyógyszertárak és tekintélyeseb kávéházakban.

**Bevásárlás részletfizetésre is
eszközölhető!**

SCHÖNFELD MIKSA,

kárp., aszt. és esztorgályos bútorraktára B.-Gyarmat,
a KOSSUTH-utczában.

Ajánlja dűsan fűlszerelt, jutányos árú rak-
tárát szilárd anyagból készített, modern izlésű,
különbé fa- és kárpitos bútorkban úgy egyen-
ként, mint szalónok, szobák, vendéglők és egyleti
helyiségek teljes berendezésére nézve. Dűs válasz-
ték olajnyomatú és üvegre festett, kitűnő kivitelű,
tetszetős fal-, táj- és egyéb ábrázatú képekben,
fa- és aranyozott keretű tükrökben.

Gyermekkocsik, nemkülönbön mindennemű
és méretű koporsók nagyválasztékú raktára.

Vidéki megrendelések pontosan és lehetőleg gyors
an teljesítenek.

Egy jó házból való ruhasztalos tanonczul azonnal felvétetik.

52—21

131.

Szálloda- és kávéház-megnyitás.

Tisztelettel alólírottak bátorkodunk a t.-cz. kö-
zönség szives tudomására hozni, hogy a legna-
gyobb kényelemmel és legfényesebben berendezett

szállodát és kávéházat a „Nádor”-hoz

Budapest, IV. ker., Vámbár-körnt 2. sz.,

szeptember hó 21-én megnyitottuk.

Ezen szálloda a lehető legjobb kefével
bir, **gyönyörű kilátással a Dunára és a
budai hegyekre, a vámház, vásárcsar-
nok, vámháztéri híd közvetlen közelében;
hajó-, lovasut- és omnibusz állomás a
szálloda mellett. Valameennyi szállodai he-
lyiség villanyos világítással van ellátva.**
Főtörekvésünk lesz **olcsó szobáinak és figyel-
mes kiszolgálás által t. vendégeinket minden
irányban kielégíteni.** — A szállodához tartozó
kávéházban mérsékelt árak mellett a lehető leg-
jobb kiszolgálás előre is biztosítva van, minden
este **jóhírű szigányszene.**

Több évi tapasztalatunkra e téren támasz-
kodva, továbbra is kikerjük jóakaróink támoga-
tását és vagyunk minél számosabb látogatásért
esdve **kiváló tisztelettel**

Holstein Testvérek,
szállodalátájdonesok.

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál,
nékülözhetetlen és állóanosan ismeretes
házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágya-
lanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet,
felfútltság, savasú, felbőgöség; hasmenés,
gyomorgégés, telésleget, nyálkakiválasztás,
sárgaság, undor és hányás, gyomorgörös
székülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult
fejtájánál, a menyinyiben ez a gyomoról
származott, gyomorfeltorhelésnél étellekkel
és italokkal, gillerták, májbajok és hőmor-
rhoidáknál.

Említtet bajoknál a **Máriaczelli
gyomor-cseppek** évek óta kitű-
nőnek bizonyultak, a mit szűs meg szűs
bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára
használati utasítással együtt 40 kr., nagy
üveg ára 70 kr.

Magyarországi forrást: **Török
József gyógyszerár Budapest,
Király utca 13 sz.**

A védjegyet és aláírást tüzetesen
tessek megtekinteni! Csak oly cseppeket
tessek elfogadni, melyeknek burkolatára
zöld szalag van ragasztva a készítő
aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal:
„Valódiságot bizonyítom”.

A **Máriaczelli gyomor-cseppek** valódián
kaphatók.

**B.-Gyarmaton. Cserenyák Gy. és
Kantiz Ö. gyógytárában. Ipolságban
Berkó István gyógyszerésznél,**

Körjegyző urak és községi előjárások ügyelmébe.

A részvétáraság kiadásánál megjelenő összes hivatalos és
magánnyomatványok, nemkülönbön a most elkövetült

nyomatványok

**utadó- és mező-
rendőri**

és a most leginkább szükséges

legújabb mintá szerinti adókönyvek (100 drb. 2 frírt), továbbá
adózalogási könyvek (100 iv [200 drb.] 1 frírt)

DARVAI ÁRMEN

könyv- és papírkészítésben

rendelhetők meg, ahol a társaság nyomatványraktárát tartja

Pontos és gyors expedícióért nevezett ügyő jó hírneve készenkedik

Hirdetmény!

Köztudomásra adjuk, hogy az államilag engedélyezett

MAGYAR OSZTÁLYSORSJÁTÉK

első húzása 1895. évi október 16-ikától 19-ikéig fog Budapesten királyi közjegyző jelenlétében és a magyar kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan megtartatni.

Ezen első húzáson az egész sorsjáték 31,499 nyereménye közül, melyeknek összege

5 MILLIÓ 600,000 KORONA

10,000 nyeremény fog kihuzatni

egy millió 268,000 korona

összegeben. A második osztály húzása december 6-ikától 14-ikéig fog megtartatni.

Az első húzásra szóló osztálysorsjegyek, valamint mindkét húzásra érvényes teljes sorsjegyek még mindig kaphatók a külön táblákkal vagy plakátokkal megjelölt helyeken az eredeti árak mellett.

Oly sorsjegyekért, melyeket az első húzás **után** vásárolnak, az első osztály díját szintén meg kell fizetni.

Budapest, 1895. szeptember hó.

Andrássy-ut 5.

Magyar osztálysorsjáték-igazgatóság.

Minden harmadik
sorsjegy nyer.

Első húzás már 1895. október 16—19-ig.

Minden harmadik
sorsjegy nyer.

Az államilag engedélyezett

magyar osztálysorsjáték

I. osztályu nyeremények.

Húzás 1895. október 16—19-ig.

	korona	korona
1 nyeremény	50000	80000
1 "	60000	60000
1 "	40000	40000
1 "	30000	30000
1 "	20000	20000
1 "	15000	15000
1 "	10000	10000
2 "	8000	16000
8 "	4000	32000
10 "	2000	20000
13 "	1000	13000
100 "	400	40000
860 "	200	172000
9000 "	80	720000
10000 nyeremény	összesen	1268000

31,499 pénznyeremény

5 MILLIÓ

600,000 korona

összértékben.

A legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben

EGY MILLIÓ

KORONA.

II. osztályu nyeremények.

Húzás 1895. decz. 6—14-ig.

	korona	korona
1 jutalom	600000	600000
1 "	400000	400000
1 "	200000	200000
1 "	100000	100000
1 "	50000	50000
2 "	20000	40000
2 "	15000	30000
4 "	10000	40000
10 "	8000	80000
27 "	6000	162000
100 "	2000	200000
200 "	1000	200000
1150 "	200	230000
20000 "	100	2000000
21499 nyerem. és 1 jut.	4332000	

Eredeti sorsjegyek az I. osztály részére:

Egy egész	egy fél = $\frac{5}{10}$	egy tízed	egy huszad	239 3—3
40	20	4	2 korona.	

Ajánl és utánvétellel szétküld

HEINTZE KÁROLY,

fő-elárusító Budapest, Szervita-tér 3. szám.

Minden harmadik
sorsjegy nyer.

Videki megrendelők kéretnek postadíjért 10 fillért, ajánlott levelekért 30 fillért és a sorolási tudósítáért 20 fillért küldeni.

Sürgöny-cím: **LOTTOHEINTZE BUDAPEST.**

Minden harmadik
sorsjegy nyer.